

Rammekrav for akupunktører

rev. 2

2009

Det må ikke kopieres fra dette dokument i strid med åndsverkloven eller i strid med avtaler om kopiering inngått med KOPINOR, interesseorgan for rettighetshavere til åndsverk.

Rev. 2

2009

Norsk akupunkturforening (NAFO), Kongensgate 12, 0153 Oslo

Forord

Som et ledd i NAFOs kvalitetssikringsarbeid har faglig utvalg høsten 2006 og våren 2007 utarbeidet minimumskrav som må tilfredsstilles av søkere som ønsker medlemskap i NAFO. Rammekravene ble revidert i juli 2009.

Akupunktører som søker medlemskap i NAFO skal ha bestått eksamen fra utdanningsinstitusjon som bygger sin undervisning på de teoretiske og filosofiske rammene av tradisjonell kinesisk medisin, jf. NAFOs *Rammekrav for akupunktører*. Totalt må søkeren dokumentere minimum 240 studiepoeng, hvorav minimum 120 studiepoeng er akupunkturfag og 90 studiepoeng medisinske fag.

Hensikten med å stille strenge krav er å sikre at medlemmer av NAFO holder en høy faglig og yrkesetisk standard, slik at pasientsikkerheten ivaretas.

Forord	1
Innledning	2
1. Akupunkturfag – teori og praksis	3
1.1 Kinesisk filosofi, historie og språk	3
1.2 Grunnleggende TKM-teori	3
1.3 Punktlære	4
1.4 Diagnostiske metoder	4
1.5 Sykdomsårsaker i følge TKM	4
1.6 Syndromdifferensiering og identifisering av ulike patologiske mønstre	4
1.7 Sykdomslære	5
1.8 Myofacielle smertesyndrom og behandling	5
1.9 Prinsipper for behandling	5
1.10 Behandlingsteknikker	5
1.11 Kontraindikasjoner og spesielle hensyn	6
1.12 Farlige/sikre innstikk	6
2. Vestlig medisinske fag	7
2.1 Medisinske og naturvitenskapelige emner	7
2.2 Anatomi	7
2.3 Underliggende patologi	7
2.4 Kunnskaper i farmakologi	7
2.5 Tverrfaglig samarbeid mellom helseprofesjoner	7
2.6 Førstehjelpskurs	7
3. Vitenskap, etikk, kommunikasjon og sosialfag	8
3.1 Kommunikasjon	8
3.2 Etikk	8
3.3 Hygiene	8
3.4 Forskning	8
3.5 Administrasjon og drift	9
3.6 Offentlig lovverk	9

INNLEDNING

Akupunktører som søker medlemskap i NAFO skal gjennom sin utdanning ha skaffet seg solid kompetanse.

NAFO-akupunktører skal:

- ha kunnskap om det filosofiske grunnlaget og ulike tradisjoner innen tradisjonell kinesisk medisin (TKM)
- kunne samle, registrere og analysere klinisk informasjon som er relevant for forsvarlig og kompetent behandling
- være realistisk med hensyn til TKMs styrke og svakhet og henvise til annet helsepersonell når dette er nødvendig
- ha kjennskap til aktuelle samarbeidende yrkesgrupper i helsesektoren, og ha evne og vilje til å samarbeide med dem
- ha oversikt over helsetjenestens oppbygging og oppgaver, og kunnskaper om de lover og regler som regulerer akupunktørens virksomhet
- kjenne til mulige bivirkninger som behandlingen kan gi, og forplikte seg til å rapportere bivirkninger relatert til behandlingen
- ha utviklet en etisk bevissthet som gjør at de møter pasienten og andre med holdninger som bygger på respekt og likeverd
- ha evne og vilje til å vise empati og omsorg for pasienter
- sette pasienten i sentrum av den terapeutiske prosessen, imøtekomme og respektere pasientens individuelle opplevelse av helse og sykdom
- gi god behandling både med hensyn til etikk, metode og hygiene
- holde seg faglig oppdatert.

1. Akupunkturfag – teori og praksis

Akupunktører som søker medlemskap i NAFO, må kunne dokumentere at vedkommende er utdannet ved en utdanningsinstitusjon som bygger sin undervisning på den teoretiske og filosofiske rammen av TKM.

1.1 Kinesisk historie og filosofi

Det eksisterer mange og ulike måter å forstå den tradisjon, historie og filosofi som ligger til grunn for TKM. Kunnskapen om TKM har røtter fra både oldtidens og samtidens Kina, samt fra andre land i Østen, før den spredde seg til Vesten i løpet av forrige århundre. Siden den tid utviklet den seg i forhold til vår tid, kultur og samfunn.

Praktisering av kinesisk medisin, både i oldtidens Kina og i moderne vestlige samfunn, har tillagt det kinesiske medisinske systemet forskjellige nyanser og meninger. Denne prosessen fortsetter inn i nåtiden og har en innvirkning på vår egen forståelse av dette systemet, og hvordan den benyttes i vår kliniske praksis.

For at akupunktører skal kunne forstå grunnlaget for TKM må de ha kjennskap til akupunktorens utvikling i Kina, dvs. dens filosofi og historie.

Akupunktører skal også kjenne til hvordan akupunkturfaget er blitt oversatt, omformet og tilegnet i andre land og kulturer, inkludert Norge.

1.2 Grunnleggende TKM-teori

Akupunktører skal ha solid kjennskap til de grunnleggende teorier som kjennetegner TKM. Dette innebærer en forståelse av samspillet mellom naturen, mennesket, anatomiske strukturer og fysiologiske prosesser samt tilhørende fagbegreper. En slik helhetlig forståelse er nødvendig for rett tolkning og anvendelse av disse teoriene.

Som grunnleggende TKM-teorier regnes følgende:

Læren om yin/yang: Det dynamiske konseptet, kvalitetene, balansen og bevegelsen i naturen og kroppen

5-element teorien: Elementenes kvaliteter, innbyrdes sammenhenger og gjensidig påvirkning

Sykliske rytmer: Sesonger, 7- og 8-års syklusen og den kinesiske klokke

5 hovedsubstanser: Opprinnelsen og funksjonen til qi, xue (blod), jin-ye (kroppsvæske), jing (essens) og shen (sinn), samt deres innbyrdes sammenhenger

Kinesisk organlære: Funksjoner til de 6 zang, 6 fu samt de 6 ekstra fu organene

Meridianlære: Forløp og funksjon til de 12 hovedmeridianene, 8 ekstrameridianene og sekundære meridianene (luo/divergende/muskel)

1.3 Punktlære

Innen TKM finnes det ulike systemer for å gruppere og kategorisere akupunkturpunktene og deres egenskaper. Uavhengig av hvilket system som anvendes skal akupunktører ha detaljerte kunnskaper om:

- forløpet til alle 12 meridianer og beliggenheten til de tilhørende akupunkturpunktene, samt de viktigste ekstrapunktene
- standard nomenklatur på alle punktene
- klassifisering av alle punktene
- funksjon til alle punktene
- indikasjon og kontraindikasjon til alle WHO's standardiserte punkter (361).

Akupunktører må kunne lokalisere punktene ut fra anatomiske strukturer og den kinesisk anatomiske måleenheten cun. De må også kunne punktenes innstikksdybde og retning for å kunne utføre sikker nåling.

1.4 Diagnostiske metoder

Akupunktører skal kunne anvende de fire tradisjonelle diagnostiske metodene å se, høre, lukte og palpere. Ved denne type observasjon skal en akupunktør kunne identifisere en pasients non-verbale kommunikasjon, kroppstype, holdning, bevegelser og emosjonelle tilstand. Akupunktører skal også ha grundig kunnskap om puls- og tungediagnostikk.

Akupunktører skal journalføre pasientens sykehistorie med opplysninger som er relevant for utredningen av helseproblemet. Sammen med en slik grundig anamnese skal de ved hjelp av det samlede resultatet av observasjoner og undersøkelser kunne gi et diagnostisk bilde, slik at de kan differensiere de ulike sykdomsmønstrene.

1.5 Sykdomsårsaker i følge TKM

I TKM deles sykdomsårsaker inn i tre ulike grupper; disse er Wei Yin (ytre faktorer), Nei Yin (indre faktorer) og Bu Nei Wei Yin (andre sykdomsårsaker).

Akupunktører skal kunne identifisere de følgende sykdomsfaktorene, og ha kjennskap til hvordan de manifesterer seg, skaper sykdom og ubalanse:

<i>Ytre faktorer:</i>	De seks klimatiske faktorene; vind, kulde, varme, fuktighet, tørrhet og ild
<i>Indre faktorer:</i>	Emosjonene; sinne, glede, grubling, sorg, bekymring, frykt og sjokk
<i>Andre sykdomsfaktorer:</i>	Arvelig konstitusjon, fysisk/mentalt overarbeid, passivitet, kosthold, overdreven seksuell aktivitet, traume, parasitter og forgiftning, feilbehandling, medikamenter, stoffmisbruk, forurensing og epidemier, m.fl.

1.6 Syndromdifferensiering og identifisering av ulike patologiske mønstre

I TKM anvendes ofte syndromdiagnoser. For å gjøre en presis differensiering av syndrom, tolkes pasienters forskjellige symptomer og tegn i lys av den fysiologiske og patofysiologiske tenkningen i TKM. En akupunktør må derfor kjenne godt til de enkelte zang fu funksjoner og deres karakteristiske former for ubalanse.

Akupunktører skal kunne identifisere, forstå og differensiere de ulike syndrom og mønstre ved å bruke følgende prinsipper: yin/yang, åtte prinsipper, fem elementer, vitale substanser, zang fu, patogene faktorer, meridianlære, san jiao/triple energizer, 4 nivåer, 6 divisjoner og ben/biao (rot/manifestasjon).

1.7 Sykdomslære

For å kunne differensiere og behandle ut fra TKM skal akupunktører kunne gjenkjenne og forstå TKMs sykdomsårsaker og mekanismer ved ulike syndromer knyttet til: respirasjons- og sirkulasjonssystemet, fordøyelsessykdommer, nyre- og urinveislidelser, nevrologi, endokrinologi, gynekologi og obstetikk, pediatri, sykdommer i sanseorganene, hudsykdommer, reumatiske lidelser, psykiatri, infeksjonssykdommer, immunologiske sykdommer og lidelser i muskel- og skjelettsystemet.

1.8 Myofasielle smertesyndrom og behandling

Akupunktører skal ha kjennskap til musklers anatomi og funksjon. De skal vite hvordan forstyrrelser i normal funksjon gir endret styrke og smerteutstråling. Dette skal de i tillegg kunne knytte opp mot meridianforløp og TKM-teori.

I forbindelse med behandling av muskel- og skjelettsystemet skal en akupunktør kunne identifisere triggerpunkt og smerteområder ved hjelp av palpasjon. De skal kunne differensiere i forhold til meridianforløp, samt vurdere om det er en akutt eller kronisk skade, hvilken oppe/nede-relasjon den/de involverte meridianene tilhører, samt kunne vurdere smertekarakter (qi/blod/shi/xu/stagnasjon).

Akupunktører skal også vite når det skal benyttes lokalpunkter og/eller fjernpunkter, og om disse skal settes unilateralt eller bilateralt, samt kunne velge riktig nåleteknikk.

1.9 Prinsipper for behandling

Prinsipper for behandling skal stå i samsvar med pasientens hovedplager og TKM-diagnose. Basert på dette må akupunktører kunne:

- vurdere når det er naturlig å behandle med akupunktur og henvise til annet helsepersonell når dette er nødvendig
- tolke de samlede tegn og symptomer, inkludert årsak, karakter og lokalisasjon
- gjøre rede for behandlingsprinsippene ut fra TKMs perspektiv, og rette behandlingen mot ben(rot) og/eller biao (manifestasjon)
- informere pasienten om diagnose, behandlingsstrategi og prognose, slik at pasientens egne behov, forventning og forpliktelse til behandling blir ivaretatt
- velge adekvate punkter, nålemetode og andre teknikker der det er nødvendig
- gi supplerende råd og veiledning om de viktigste livsstilsfaktorene, der disse begrenser pasientens mulighet for bedring.

1.10 Behandlingsteknikker

Akupunktører skal ha ferdigheter i de teknikker som er nødvendig å ha i den totale behandlingsprosessen. Dette inkluderer:

- valg av riktig type, lengde, tykkelse og antall nåler
- valg av riktig innstikksretning og dybde

- valg av riktig manipulasjonsteknikk (tonifisere/reducere/even)
- å kjenne til hvor lenge nålene skal stå i pr behandling
- å kjenne til steriliseringsmetoder for å unngå infeksjon
- sikkerhet med hensyn til å unngå lokal traume (inkludert pneumothorax)
- å kjenne til sikkerhetsrutiner ved komplikasjoner som f.eks brukket nål
- minimalisere/forebygge risiko for uønskede fysiologiske responser som f.eks blåmerker/hematom eller besvimelse.

Akupunktører skal også kunne utføre moxibustion, kopping, blø punkter og behandling gjennom mikrosystemer. De skal kjenne til når og hvordan det er passende å bruke dette, og når og hvor dette er kontraindisert.

Akupunktører skal også kjenne til indikasjoner og kontraindikasjoner ved bruk av elektroakupunktur.

1.11 Kontraindikasjoner og spesielle hensyn

Akupunktører skal kjenne til hvilke sykdommer de ikke kan behandle. De skal også kjenne til når og hvordan de skal behandle:

- pasienter under svangerskap og fødsel
- spebarn og barn
- pasienter med pacemaker eller andre implantater
- brukere av antikoagulerende medikamenter
- pasienter med mentale lidelser
- pasienter med allmennfarlige smittsomme sykdommer
- pasienter med alvorlige sykdommer og lidelser.

1.12 Farlige/sikre innstikk

Akupunktører skal ha kjennskap til de skader som kan oppstå ved nåling av spesifikke kroppsområder. De skal kjenne til forsiktighetsreglene ved nåling av disse områder og ta spesielle hensyn.

Dette innebærer bl.a:

- å unnlate nåling av områder som f.eks fontanellen på spebarn, genitalia, brystvorter, umbilicus og øyeeplet
- riktig leie av pasient under behandling
- å ta spesielle hensyn ved nåling av punkter nær vitale organer, kar eller spesielt sensitive områder. Hensynet innebærer valg av riktig innstikksdybde, retning og manipulasjonsteknikk
- å kjenne til hvordan man effektivt håndterer en eventuell skade som oppstår slik at man unngår ytterligere skade.

2. Medisinske fag

Akupunktører skal ha kunnskap i de medisinske fagene anatomi, fysiologi og sykdomslære, tilsvarende 90 studiepoeng. Akupunktører skal vite hva som kjennetegner vestlig medisin og tradisjonell kinesisk medisin, og skal i sin praksis evne å integrere kunnskap fra de to medisinske systemene.

2.1 Medisinske og naturvitenskapelige emner

Akupunktører skal ha basiskunnskap om kroppens fysiologi og patologi, diagnostikk, prognose og medisinske behandlingsformer.

Akupunktører skal ha kunnskap om de vanligste sykdommer, sykdommens årsak, forekomst og kliniske symptomer.

2.2 Anatomi

Akupunktører skal ha kunnskap om menneskets anatomiske oppbygging, inkludert lokalisasjon av benstrukturer, muskler med utspring, feste og funksjon, de største nerver og blodårer, samt indre organers anatomiske beliggenhet.

De skal kunne forstå de grunnleggende begrepene (lateral/medial/kranial/kaudal osv.) og kjenne til anatomiske referansepunkter i forhold til meridianforløp og akupunkturpunkter i TKM.

2.3 Underliggende patologi

Basiskunnskap om de vanligste sykdommer og sykdomsprosesser etter vestlig medisinsk praksis er nødvendig for at en akupunktør skal kunne identifisere mulig, alvorlig underliggende patologi.

Dersom en akupunktør på grunnlag av tegn og symptomer har mistanke om alvorlig underliggende patologi skal det straks henvises til lege.

2.4 Kunnskaper i farmakologi

Akupunktører skal ha kjennskap til hvordan medikamentell behandling kan påvirke diagnostikk og behandling.

Akupunktører skal vite at endring av medikamentell behandling kun foretas av behandlende lege. Akupunktører skal overfor pasienten aldri foreslå seponering av medisiner.

2.5 Tverrfaglig samarbeid mellom helseprofesjoner

Akupunktører skal ha en klinisk-medisinsk grunnforståelse, slik at de kan ta selvstendig ansvar for enkeltpasienter, samt kunne samarbeide og kommunisere med annet helsepersonell der det er nødvendig.

2.6 Førstehjelpskurs

Akupunktører skal ha gjennomført førstehjelpskurs. Dette omfatter Basal Hjerte-Lunge-Redning (BHLR).

Treningen skal inkludere både teori og praksis og bør være rettet mot hverdagens generelle førstehjelpsutfordringer (forbrenning, brudd, forgiftninger o.l.). Kurset skal også omfatte håndtering av trafikkulykker, bevisstløshet, gjenopplivning, samt kontroll av blødning og sjokk.

3. Vitenskap, etikk, kommunikasjon og sosialfag (VEKS-fag)

3.1 Kommunikasjon

Akupunktører skal være bevisst hvordan de kommuniserer med pasienter. Dette innebærer respekt og toleranse for det enkelte mennesket og menneskers ulikhet.

Akupunktører skal være bevisst på hvordan egen kommunikasjon kan påvirke pasienter, både under undersøkelse og behandling.

3.2 Etikk

For å utøve sitt yrke hvor det grunnleggende hensyn er vern om pasienten, skal akupunktører kjenne til og rette seg etter generelle og spesielle etiske prinsipper, jf NAFOs yrkesetiske regler.

3.3 Hygiene

Akupunktører skal ha kjennskap til krav til hygiene i en akupunkturpraksis, jf NAFOs *Standard for trygg akupunkturpraksis*.

3.4 Forskning

Akupunktører skal ha kjennskap til de grunnleggende teorier ved vitenskapelig arbeid og vitenskapelig dokumentasjon, og kunne vurdere dette kritisk.

Akupunktører skal ha kjennskap til og forstå fremgangsmåten i et forskningsprosjekt, og kjenne til hvilke krav som stilles til forskningsrapporter av mindre format.

Akupunktører skal ha kjennskap til kvantitativ og kvalitativ forskningsmetodikk. De skal kunne vurdere forskning innen eget fagfelt og ha kunnskap om de aktuelle problemstillinger knyttet til akupunktur-forskning.

Akupunktører skal kunne gjøre rede for virkningsmekanismer ved akupunktur.

3.5 Administrasjon og drift

Akupunktører skal i sin praksis ha kjennskap til de rammebetingelser som gjelder for dem i forhold til norsk lov.

Akupunktører skal:

- føre pasientjournaler og oppbevare dem etter gjeldende lover og regler
- etter personopplysningsloven etablere internkontroll i sin praksis
- følge markedsføringsregelverket
- følge lover og regler for regnskap ved eget foretak
- kjenne til yrkets krav til profesjonalitet
- ha innsikt og ferdigheter i å kvalitetssikre og kvalitetsutvikle egen fagutøvelse.

Offentlig lovverk

Akupunktører plikter å følge aktuelt lovverk, det vil si lover og forskrifter vedtatt av offentlige myndigheter. Her følger en oversikt over noe av det lovverket NAFO-akupunktører plikter å følge:

Bokføringsforskrift

Bokføringslov

Forskrift om markedsføring av alternativ behandling m. merknader

Forskrift om pasientjournal

Forskriften om elektromedisinsk utstyr

Helsepersonelloven

Lov om alternativ behandling m. merknader

Lov om medisinsk utstyr

Lov om pasientrettigheter

Personopplysningsforskriften

Personopplysningsloven

Pristiltaksloven

Skadeerstatningsloven

Smittevernloven

Veterinærloven (§15,18 og 19)

